

Tesadüfi karşılaşmalarla başlayan hoşbeşlerin yaşam boyu aranan dostlukların başlangıcı olabileceği kimin aklına gelirdi ki.

Sıkıntıya gelemem. Bir bahane bularak günlük yaşamın hengâmesinden kaçıp deniz üstü bir tepede alırım soluğu. Deniz iyi gelir, yalnız kalırsınız, kendinizin altını üstüne, üstünü altına getirir, didişir durursunuz. Etrafınızdaki curcunanın farkında bile olmazsınız. Ne ciddi ciddi yavaş, usul sesle tartışanlar, ne her şeyi gırgıra alıp kahkahayı basıverenlerin gürültüsü dikkatinizi bile çekmez. Yalnızca deniz ve siz... Ara sıra bir meltem eser, gömleğinizi havalandırır, “oyalanma da oku” der gibi önünüzdeki kitabın sayfalarını çevirir, tepenizden sürüyle uçan yaygaracı kuşlar çınar ağacının dallarına tüneyiverir. Bir süre onları seyredersiniz. Sonra yine denize dönersiniz. Kabarmaya başlayan deniz beyaz köpüklü dalgalarıyla sahile çarpar, kıyıya köpüklerini bırakarak yeniden denizin kucağına döner... Kaç dakika, kaç saat aynı gel gitleri izlediğinizin farkına bile varmadan gün inmeye başlar, havanın serinlediğini hissedersiniz teninizde. Sizi bekleyen işleriniz, görüşmeniz gereken randevularınız vardır, amma da geç kalmışsınızdır ama pek de umursamazsınız.

Şu garson bu tarafa bir baksa da bir çay daha söylesem... Bir yanınız kalk git derken öbür yanınız işinize geç kaldığınıza aldırılmaz bile. “Otur ya, bir çay daha iç”.

Zaman zaman gözüm o tarafa kaydığında dikkatimi çeken tek şey, tek başına oturan, çevreyle pek ilgisi olmayan, sanki annesinin komşuya ateş almaya gönderdiği utangaç bir genç kız gibi sessizce gözlerini ufka dikip, heykel gibi hareketsiz duran o adamdı. Çay söylemekten vazgeçtim, yanımda getirdiğim kitabımı kapatıp hesabı istedim.

“Bir sigara alabilir miyim?”

“Tabi, buyurun”

Sigarasını yakmaya çalışıyorum. Teşekkür ediyor, çakmağı uzatıyorum, sigarasını yakıyor.

“Bir çay?”

“Zamanınızı almış olmayayım”.

“Rica ederim, buyurun.”

“Tereddüt ettim”, diyor “burada kitap okuyan bir kişi olunca ister istemez insanın dikkatini çekiyor, masanıza gelip size merhaba demek istemiştım”.

İki çay daha söylüyorum. Akşam serinliği inmiş olsa da yaz mevsiminin başlangıcındayız, baharın en yaşanılabilir günleri... Herkesin sere serpe giyindiği bu mevsimde, etekleri neredeyse diz kapaklarına inen yazlık ceket, yakasını ceketinin üzerine çıkardığı kareli gömleği ile “mevsimin ruhuna aykırı” kıyafeti, göz ucu bakışlarıyla çevredekilerin de dikkatini çekmişti. Gözü, ikide bir esintinin gazete sayfasını bir kaldırıp bir indirmesiyle yarım yamalak kapağı görünen kitaptaydı. Gazete kâğıdını açıp kitabı eline uzattım. Oylumlu bir kitaptı, “Küresel Kapitalizm ve Kültür”... Okumadım dedi, okumak için kafa dinçliği gerekli, moral gerekli. Zaten, bütün dikkatinizi vererek sizi okuyor görünce imrendim doğrusu, size yakınlık duymamın sebebi buydu. Kılık kıyafeti ile iğreti ve tedirgin hareketleriyle pek de entelektüel bir yanının olduğu izlenimini edinmedim. İzlenimimde yanılmamıştım. Şivesinden Kürt kökenli olduğu anlaşılıyordu. O bölgedeki illerden birisindendi Adımız neydi ne iş yapıyorduk, nereliydik gibi karşılıklı sorgularla sohbet derinleşiyordu. İsmen adımı duyduğunu söyledi. Son cümlesi dikkatimi çekti,

daha önceleri bir yerlerden tanıştığımızı hatırlamıyorum. Merakımı gidermede gecikmedi. Epey bir süre İstanbul'da solcuların bulunduğu semtlerde, mekânlarda bulunmuş, onlarla arkadaş olmuş, çeşitli kültürel faaliyetlerini izlemiş. "Hepsi de kafası çalışın, zeki, pırıl pırıl çocuklardı" diyor. Ona kalırsa bu çocukların hepsi solcuydu, "galiba solcuların dışında kimsenin kültürle, sanatla ilgilenmeye vakti yok" diyor. Bir şeylerin altında kalmış olmanın verdiği mahcubiyetini gizlemeden gülümsüyor. Sohbetimiz kendiliğinden derinleşiyor. Yapmadığım iş kalmadı diyor. Bahçıvanlıktan tutun da inşaat işçiliğine, kahve garsonluğuna kadar bütün işlere girip çıktım, bir baltaya sap olmayı da başaramadım. Nerede akşam orada sabah bir hayatım var. Ben ailemi unutmadım ama eminim onlar beni unutmuştur. Onca yıldır ne memlekete gittim, ne bir telefon ettim ne bir haber verdim. Tanıdıklardan, onların olduğu mahallelerden de semtlerden de hep uzak durmaya çalıştım, birisinin beni tanıyıp da aileme haber vermesinden çekindim. "Anlaşıldı diyorum, kan davası, ya da ne bileyim akraba, kardeş kavgası" diyorum". Elini havaya kaldırıyor, yok diyor, hiç birisi değil. Gerçi o zaman böyle bir şey olsaydı o kavgaya girerdim, gözüm karadır, herhalde birkaç kişiyi temizlerdim. Ama böyle bir şey olmadı. Şimdi kan davalımı görsem hal hatırını sorar, karnını doyurur, çay, sigara bile ikram ederim. Sizin solcular iyi eğitimciler, benim gibi bir yabancı bile eğittiler.

Bizim oraları bilir misin bilmem. İş yok, aş yok. Kar kapıya dayandı mı altı ay eşikten dışarı adım atamazsın. Köylerin kasabaların yolları aylarca kapalı kalır, kar aylarca kalkmaz. Kör boğaz kar kış mı dinler, yemek ister, giyinmek ister, ihtiyaçlar say say bitmez. Bizim oraların geçim kaynağı kaçakçılıktır. Sınırdan koyun keçi geçiririz, karşılığında ihtiyacımız olan malları getiririz. Köyden kaçışıma kadar, herkes gibi benim de yaptığım iş kaçakçılıktır.

O gün kaçağa çıkacaktık. Gece yarısını bekleriz, gözümüz bir türlü uyku tutmaz. Kafamızda bin bir vesvese birbirini kovalar. Ya Jandarmaya yakalanırsak, ya eşeklere katırlara el koyarlarsa, ya sürüyü zapt derlerse... Boşa koyarsın dolmaz, doluya koyarsın almaz, gözün nasıl uyku tutacaktır ki... Her ne kadar daha kötüsünü beynimizden kovmaya çalışsak da o inatla gelir sizi bulur, beyninizin bir köşesine yerleşir. O an vücudunuzun her yeri ürpermeye, titremeye başlar, eliniz ayağınız buz keser. Göz ucuyla yan yana uykudaki yavrularınıza bakarsınız. Ya vurulup öldürülürsek bunların hali nice olur... Dedim ya bu mundar vesvese bir yapışmaya görsün yakanıza bir türlü bırakmaz. O gün ablamın on dört yaşındaki oğlu bizdeydi. Israrla, inatla kaçağa çıkmak istedi. Ne dedimse kar etmedi, kıramadım, olur dedim. O gece ay ışığı inadına yapar gibi ortalığı gündüz gibi yapmıştı. Ortalığın aydınlık olması kaçağa çıkmak için uğursuz sayılır, birkaç farklı noktadan çıkan kaçak kolları ileride birleşir. Gözcüler, Karakolu görebilen noktalardan bizi yönlendirir. Ay ışığında her şey kabak gibi açığa çıkar, ölümlerden ölüm, belalardan bela beğenirsin. Kuşaktan kuşağa ay ışığında kaçağa çıkılmaması adet olduğu halde sanki ilk kez kaçağa çıkılıyormuş gibi bu işte ustalaşmış tecrübeli büyükler ha bire uyarı üstüne uyarı yaparlar, " aman ha, baksana ay ışığı süt gibi bembeyaz, oturun oturduğunuz yerde"... Nasihatleri dinlemek gerekirmiş, yakını musibetlere kaptırınca kolay kolay yakını bırakmıyor. Bu musibet de yıllardır benim yakamı bırakmadı. O gece yeğenimi de aldım kaçağa. Çocuk ilk kez çıkıyor, heyecanlı, sevinçli. Onun sevinciyle ben de seviniyorum. Koyun sürüsü geçirdik, sınıra yakın bir yerde mal karşılığı takas ettik, yükledik malları katırlara. Dağ tepe, yağmur çamur kim dinler. Bu işin alfabetesi bu. Ne olduğunu kimse anlayamadı. Bulduğumuz yer düzlük, katırlar önde biz arkada. Bir cayırtı koşturdu, yağmur gibi mermi yağıyor üstümüze. Kendimizi korumak için ne bir ağaç, ne bir taş... Bizim de silahlarımız var, başımızı kaldırmaya kim fırsat verir. Muhtemelen keskin nişancılardı. Ölü numarası yaptım, hepsi öldürüldü, sağ kalan sadece bendim. Tepemizden arada bir cıvıdayarak geçen kuşlar bile seslerini kestiler. Ortalık bir cehennem, nefes alan hiçbir canlı yok. Bir ıssızlık, bir ıssızlık... Bize mermi

yağdıranlar neredeydi, kimsecikler kalmamıştı ortada... Tek can, tek beden benim... İntihara yeltendim, kaç kez silahı başıma doğrultup intihar etmek istedim, ölümden korktum galiba, çekemedim tetiği. Öğrendim, lanetler okudum kendime... Yeğenimin cesedini buldum, etrafına göllenen kanına daldırdım parmaklarımı, her şeye, herkese, bizi bir lokma ekmek uğruna ölüme gönderenlere lanetler okudum. Dal gibi ince çakır gözlü bir delikanlıydı yeğenim. Gözleri açık, sanki her zamanki şakasını yapar gibi gülümsüyordu. Günlerce rüyalarımın dışına çıkmadı, hep o şakacı güler yüzüyle gelip karşıma çıkıyor. Sanki "Dayı, beni sen öldürdün, ama üzülme, seni seviyorum dayı"... Bir, iki, beş... Uykularım bir kâbus oldu, kan ter içinde sızayarak uyanıyorum. Kaç gün taşıyabilirdim ki bu yükü... O gün televizyonlar Jandarmayla eşkiyalar arasında çatışma çıktı diye verdiler haberi. Tövbe valla, ne çatışması, kafamızı kaldırmaya fırsat bile bulamadık.

Ne çare, sanki tanrı okuduğum lanetleri duydu da bu haramzadeleri mi cezalandırdı... Tanrı beni de cezalandırmayacaktı, kendi cezasını kendim verecektim. Yere göğe sığmadım, buralarda hayat yoktu bana, kafama koymuştum, terk edecektim köyümü, ailemi, yakınlarımı. O gece yarısına doğru ay ışığı süt gibi, apak, insanın gözünü alacak kadar aydınlıktı ortalık. Kimse duymadan giydim üstümü başımı. Çıkış o çıkış... İssızlığımıza sığınacaktım, orada kendimi arayıp bulacaktım, yoruldu, yorgunum, hala bir yerlerde olduğunu düşünüyorum. Ben bir yerlerdeyim de nerede olduğumu bilemiyorum.

Şiir sever misin dedi. Eh, dedim, okursan dinlerim
Ahmet Arif hayranıydı.

"Pasaporta ısınmamış içimiz
Katilimize sebep budur suçumuz
Gayri eşkiyaya çıkar adımız
Soyguncuya, vurguncuya, haine".

Ne soyguncuyduk, ne vurguncu, ne de hain
Vurguncular bizi günah temizleme malzemesi olarak gördüler hep.

"Kaç yıl oldu" diyorum.

"Temizinden yirmi yıl"

"Peki buldun mu kendini aradığın ıssızlığını",
Bulduğumu söyleyemem, ama ışığı gördüm.

"Hayrola, fal filan mı baktırdın"

"Yıldızname bilir misin" diyor. Hayır diyorum, bilmem.

Kutsal kitapta alınına yazılanları yıldıznamenin sürerek bulursun. Ben İstanbul'a geldiğimde sana bahsettiğim solcu gençlerle tanıştım. Kutsal kitapta değil ama yaşamda nerede olmam gerektiğinin ışığını onlar yaktı. Daha çok aramaya başladım ıssızlığımı, düşünmeye zamanım olacaktı, neredeydim, kimdim, kimlerin yanında kimlerin karşısında olmalıydım.

Ona göre insanın ıssızlığa koşması aslında kalabalığını aramasıydı, en kalabalık ve en tekil yanımızı ıssızlıklarda bulurduk, ıssızlıklarda çoğalırdık. Öylesine çoğalırdık ki, yitip gittiğimiz kalabalıklarda kendimizi arayacağımız yegâne adres yine kendi ıssızlığımızdı, kendimizi ıssızlığımızda kaybeder, ıssızlığımızda bulurduk. Kalkma vakti gelmişti, adresimi, telefon numaramı verdim. Seni nerede bulurum dedim.

Gözünü kırıştırarak "ıssızlarda" dedi.